

4. juli 2025

Krutåga Kraftverk – Hattfjelldal kommune

Søknad om fornyelse av ekspropriasjonstillatelse

1. Bakgrunn

1.1 Relevante tillatelser

Krutåga Kraft AS fikk ved kongelig resolusjon av 15. juni 2018 tillatelse til bygging av Krutåga kraftverk med tilhørende elektriske anlegg, herunder ekspropriasjonstillatelse etter lov 23. oktober 1959 nr. 2 om oreigning av fast eiendom (oreigningslova), se vedlegg 1.

Vedtak om samtykke til ekspropriasjon faller bort om skjønn ikke er krevd innen ett år, jf. oreigningslova § 16. Mulighetene for en realisering av Krutåga kraftverk var usikre i 2019, og det ble derfor ikke begjært skjønn. Årsaken var blant annet manglende økonomiske og personellmessige ressurser som følge av uforutsette utfordringer i andre pågående utbyggingsprosjekter.

Etterspørsel etter fornybar energi har økt og det har vært endringer i rammebetingelsene sammenlignet med situasjonen i 2018/2019. Krutåga Kraft har besluttet å starte opp igjen arbeidet som ble satt på vent i 2019.

Konsesjonen er gitt med en frist på 5 år for å igangsette anleggsarbeid. Opprinnelig byggefrist var dermed 15. juni 2023. Etter søknad fra tiltakshaver 15. desember 2022, traff NVE 20. mars 2023 vedtak om forlenget byggefrist til 15. juni 2028 for Krutåga kraftverk og tilhørende elektriske anlegg, se vedlegg 2.

Krutåga Kraft sendte søknad om endret konsesjon til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) den 18. oktober 2024 (vedlegg 3). Denne er fortsatt til behandling.

Krutåga Kraft søker nå om fornyet ekspropriasjonstillatelse. Det er de samme partene som er berørt uavhengig av om det er den opprinnelig konsederte løsningen som bygges eller løsningen som omsøkt i endrings søknaden i vedlegg 3.

1.2 Berørte parter

En liste over alle grunneiere og rettighetshavere som vil bli berørt av utbyggingen fremgår av vedlegg 4. Krutåga Kraft har inngått avtale med alle kjente grunneiere og rettighetshavere som vi med sikkerhet vet at er berørt av utbyggingen.

I konsesjonsprosessen for Krutåga kraftverk ble også Vapsteen sameby involvert, innga høringsuttalelser og ble konsultert. Samebyen mener å ha rettigheter i området som vil bli berørt av utbyggingen av Krutåga kraftverk. Vi registrerer også at Sametinget la til grunn at samebyen var berørt

av utbyggingen i den opprinnelige konsesjonsprosessen. Statsforvalteren i Nordland har imidlertid lagt til grunn at Vapsteen sameby ikke har rettigheter i området (vedlegg 5).

Vi er usikre på om Vapsteen sameby har rettigheter i området, og oppfatter at dette er et komplisert spørsmål som berører den norsk-svenske grensebeitekonvensjonen, Lappekodisillen av 1751, tinglige rettighetsspørsmål (alders tids bruk mv.). Krutåga Kraft har derfor vært i tvil om det er nødvendig å søke om ekspropriasjonstillatelse overfor Vapsteen sameby. Samtidig er vi kjent med at det rent faktisk er rein fra Vapsteen sameby i området, og denne bruken har som nevnt hele veien vært hensyntatt gjennom myndighetsprosessene rundt Krutåga kraftverk. Den opprinnelige ekspropriasjonstillatelsen gitt i kgl.res. 15. mars 2015 omfattet også Vapsteen sameby.

Krutåga Kraft ønsker ikke å havne i en situasjon hvor det kan sås tvil rundt hvorvidt prosjektet har alle nødvendige rettigheter. På denne bakgrunn søker Krutåga Kraft om fornyet ekspropriasjonstillatelse overfor Vapsteen sameby.

2. Søknaden

Med henvisning til kongelig resolusjon av 15. juni 2018 for Krutåga kraftverk, samt søknad om endret konsesjon av 18. oktober 2024, søker Krutåga Kraft om fornyet vedtak om samtykke til ekspropriasjon, jf. oreigningslova § 2 første ledd nr. 19 og nr. 51. Det søkes i tillegg om samtykke til forhåndstiltredelse og almannastevning, jf. oreigningslova §§ 25 og 20. Det søkes om samtykke til:

- Samtykke til å ekspropriere grunn og rettigheter for å bygge, eie og drive elektriske anlegg i eller i tilknytning til Krutåga kraftverk og ledningsanleggene mellom Krutåga kraftverk og Varntresk transformatorstasjon;
- Samtykke til at Krutåga Kraft AS kan ekspropriere nødvendige rettigheter for bygging av Krutåga kraftverk;
- Samtykke til forhåndstiltredelse; og
- Samtykke til bruk av almannastevning.

I vedtaket om utsatt byggefrist, har NVE vurdert hvorvidt det har oppstått nye eller endrede forhold siden konsesjonstidspunktet. NVE konkluderte på vedtakstidspunktet, 20. mars 2023, at det ikke forelå ny informasjon som tilsa at søknadene om utsatt byggefrist skulle avslås.

Vi bemerker at løsningen omsøkt i endringssøknaden i vedlegg 4 vil innebære en liten positiv effekt for de berørte reindriftsinteressene sammenlignet med opprinnelig konsesjonsgitt løsning, blant annet fordi eksisterende rørgrøft fylles igjen, og inntaket i Krutvatn flyttes lenger nord, utenfor området som brukes ved reinflytting.

3. Rettighetsforhold og kontakt med rettighetshavere

Eiendomsforhold og arealbruk i prosjektet er nærmere beskrevet i kapittel 6.9 i konsesjonssøknaden for Krutåga kraftverk datert 8. mars 2013. Det er gitt konsesjon til utbygging av alternativ E, som omfatter regulering av Krutvatn. Det er i hovedsak Statskog SF som eier grunnen i prosjektområdet. Vi viser i tillegg til beskrivelsen av rettighetsforhold i endringssøknaden i vedlegg 4.

Fallrettseier i Krutåga er hovedsakelig Statskog SF. Noe av fallrettighetene tilhører en privat grunneier. Krutåga Kraft AS har inngått de nødvendige avtaler om erverv av fallrettigheter.

De to norske reinbeitedistriktene som er berørt av utbyggingen, Ildgruben og Byrkije, er det også inngått minnelige avtaler med.

Krutåga Kraft søker om almannastevning for det tilfelle at det eksisterer ukjente rettighetshavere. Ellers gjelder søknaden om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse Vapsteen sameby, jf. forklaringen i punkt 1.2 ovenfor.

Krutåga Kraft har vært i kontakt med de svenske samegruppene i forbindelse med utbyggingen og vil fortsette å forsøke å få til en minnelig avtale med disse i parallell med at denne søknaden behandles. Søknaden om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse inngis likevel for å sikre nødvendig fremdrift i prosjektet.

4. Videre saksbehandling

Søknaden om endret konsesjon for Krutåga kraftverk ligger som nevnt til behandling hos NVE. Denne er per dags dato ikke sendt på høring. Vi ber om at Energidepartementet i den grad det er mulig koordinerer med NVE, og forsøker å samordne høring og saksbehandling av de to søknadene.

Dersom det skulle være behov for ytterligere opplysninger ber vi om at enten undertegnede eller advokat Ivana Filipovic Sjetne kontaktes (tlf. 90727080, e-post: i.filipovic@haavind.no).

Med vennlig hilsen

Egil Olsen
Prosjektleder
Krutåga Kraft AS

Tlf. 93066714
E-post: egil.olsen@sks.no

Vedlegg:

1. Kongelig resolusjon 15. juni 2018
2. NVEs vedtak av 20. mars 2023 om forlenget byggefrist
3. Søknad om endret konsesjon for Krutåga kraftverk
4. Oppdatert grunneierliste datert 3. juli 2025
5. Brev fra Statsforvalteren i Nordland om beiterettigheter